

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobců: **1. Ing. P. K.** a **2. G. K.**, oba zastoupeni Mgr. Vítězslavem Dohnalem, advokátem se sídlem Klokotská 103/13, Tábor, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 1191/40a, Olomouc, **za účasti:** I) M. Z., zastoupena Mgr. Ludvíkem Novotným, LL.M., advokátem se sídlem Václavské nám. 76, Letohrad, II) Bc. P. K., v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 27. 5. 2025, č. j. 65 A 108/2024-93, o návrhu žalobců na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.
- II. Každému z žalobců **se ukládá** zaplatit ve lhůtě **3 (tři) dnů** od právní moci tohoto usnesení soudní poplatek (podle zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů) za návrh na přiznání odkladného účinku ve správním soudnictví, který činí podle položky č. 20 sazebníku soudních poplatků částku

1 000 Kč.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Magistrát města Olomouce (stavební úřad) rozhodnutím ze dne 16. 7. 2024, č. j. SMOL/306576/2024/OS/SUI/Mie, dle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v relevantním znění (dále jen „stavební zákon z roku 2006“), v návaznosti na § 330 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, žalobcům nařídil odstranění změny dokončené stavby „*jízdárny pro koně – budovy bez č. p./č. e., která je součástí pozemku parc. č. st. X (zastavěná plocha a nádvoří), k. ú. D., obec P., v podobě přístavby této jízdárny provedené na pozemku parc. č. st. X (zastavěná plocha a nádvoří), k. ú. D., obec P.*“. Tímto rozhodnutím stavební úřad žalobcům rovněž dle § 129 odst. 8 stavebního zákona z roku 2006 nařídil obnovit předcházející stav a uložil povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 25. 11. 2024, č. j. KUOK 129317/2024, zamítl a rozhodnutí stavebního úřadu potvrdil. Žalobci následně podali proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci, který ji rozsudkem ze dne 27. 5. 2025, č. j. 65 A 108/2024-93, zamítl.

[3] Žalobci (stěžovatelé) poté podali proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost spolu s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s.

[4] V návrhu na přiznání odkladného účinku stěžovatelé nejprve shrnuli judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž představuje odstranění stavby citelný zásah do práv stavebníka, neboť může vést k nevratnému porušení jeho práv, jež by nebylo možné napravit ani případným rozhodnutím ve prospěch stěžovatelů. Takové rozhodnutí by totiž mělo pouze akademický význam a neposkytovalo by reálnou ochranu. V případě stěžovatelů již bylo odstranění dané stavby nařízeno a reálně hrozí jeho provedení, což by mohlo způsobit stěžovatelům závažnou a obtížně nahraditelnou újmu. Pokud by kasační stížnosti nebyl přiznán odkladný účinek a ke zbourání stavby by došlo, nebylo by již možné obnovit předchozí stav jinak než opětovnou výstavbou, která by s sebou nesla značné finanční i časové náklady. Celkové náklady na provedení bouracích prací a obnovení původního stavu dosahují stovky tisíc korun. Stěžovatelé jsou přesvědčeni, že případný výkon napadeného rozhodnutí by pro ně znamenal újmu výrazně převyšující jakýkoliv zásah do práv jiných osob. Stěžovatelům nejsou známy žádné osoby, kterých by se existence stavby bezprostředně dotýkala nebo které by jejím odstraněním měly získat jakoukoli výhodu. Přístavba jízďárny se na místě nachází již více než 20 let, aniž by komukoliv objektivně vadila. Většina jízďárny zůstane zachována, proto charakter areálu nebude odstraněním dané stavby nijak zásadně dotčen. Stěžovatelé se rovněž domnívají, že rozhodnutí o přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem, jelikož daná část jízďárny se nachází v nejvýhodnější části pozemku, za níž je pouze nezastavěné území.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku konstatoval, že změna stavby kryté jízďárny je v rozporu s veřejným zájmem na stavební kázní i s územním plánem. Daná stavba negativně omezila rekreační charakter oblasti, zeleň a má rovněž vliv na pohodu bydlení. Stěžovatelé ve stanovené lhůtě nepožádali o dodatečné povolení provedené změny stavby, podle žalovaného tak již nelze danou stavbu legalizovat. Podle žalovaného lze stavbu snadno rozebrat a přemístit, aniž by došlo k jejímu zničení či poškození. V případě zrušení žalobou napadených rozhodnutí lze stavbu navrátit do původního stavu. Nejedná se tedy o následky, které by stěžovatelům způsobily vážné obtíže. Případná újma by pro stěžovatele nebyla s ohledem na jejich majetkové poměry nijak významná. Žalovaný proto nesouhlasí s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti.

[6] Osoba zúčastněná na řízení I) ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku zdůraznila, že důsledkem případného zrušení správních rozhodnutí by nebyla legalizace dané stavby, a to především pro její rozpor s územně plánovací dokumentací. Stěžovatelé svá tvrzení uvedená v návrhu na přiznání odkladného účinku nijak neprokázali. Podle osoby zúčastněné na řízení I) je ve veřejném zájmu, aby odstranění dané stavby (i dalších staveb stěžovatelů) nebylo oddalováno, přičemž samotným jejím odstraněním nemůže být významnou měrou zasaženo do majetkových poměrů stěžovatelů; takový zásah stěžovatelé

pokračování

ani neprokázali. Osoba zúčastněná na řízení I) v této souvislosti poukázala na majetkové poměry stěžovatelů (resp. i společnosti KENTAUR Saddlery, s.r.o., jejíž je stěžovatel 1. jediným společníkem), a uvedla, že i pokud by stěžovatelům vznikla újma na jejich majetkových poměrech, tak by se vzhledem k jejich celkovým majetkovým poměrům nejednalo o újmu významnou. Osoba zúčastněná na řízení I) konstatovala, že jelikož provedení výkonu rozhodnutí bude v případě stěžovatelů trvat kvůli četným obstrukcím poměrně dlouhou dobu, je zřejmé, že i když Nejvyšší správní soud odkladný účinek nepřizná, lze předpokládat, že daná rozhodnutí nebudou vykonána dříve, než bude rozhodnuto ve věci samé. Podle osoby zúčastněné na řízení I) je tedy patrné, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti by k reálnému odstranění staveb, a tedy i ke vzniku škody stěžovatelům před rozhodnutím o jejich kasační stížnosti, nedošlo.

[7] Osoba zúčastněná na řízení II) se k návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřila.

[8] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost ze zákona odkladný účinek, Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[9] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tam, kde kasační stížnost nemá odkladný účinek ze zákona, je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pouze pro případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[10] Nejvyšší správní soud po zhodnocení důvodů uváděných stěžovateli dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. jsou naplněny.

[11] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovateli, že újmu, která jim hrozí, je nezbytné vyhodnotit jako závažnou, neboť výsledkem výkonu rozhodnutí v dané věci je odstranění stavby, které má v podstatě vždy nevratný charakter. Pokud by Nejvyšší správní soud kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal, byli by stěžovatelé povinni danou stavbu odstranit a obnovit předchozí stav, na což by bylo nezbytné vynaložit nemalé náklady. Je pravdou, že stěžovatelé nepředložili podrobnou kalkulaci, která by výši očekávaných vynaložených nákladů prokázala, nicméně uvedené plyne již ze samotných parametrů dané stavby. I přesto, že se jedná o stavbu, která může být rozebrána, je s ohledem na její velikost a materiál patrné, že by se s jejím odstraněním pojily značné finanční náklady. Ze stejného důvodu již odkladný účinek žalobě přiznal krajský soud. V této souvislosti lze poukázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 6. 2016, č. j. 6 As 107/2016-40 (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), na které stěžovatelé příhodně odkazovali a v němž Nejvyšší správní soud konstatoval, že

„odstranění stavby by tedy mohlo vést k nevratnému porušení práv stěžovatelky, které by již nebylo možné zhojit ani případným rozhodnutím v její prospěch, neboť takové rozhodnutí by bylo ve značné míře spíše akademického charakteru a nemohlo by stěžovatelce poskytnout účinnou ochranu“.

[12] Proti této újmě stěžovatelů stojí újma osoby zúčastněné na řízení I) či případně dalších vlastníků či obyvatel sousedních nemovitostí v podobě nutnosti existenci dané stavby ještě po omezenou dobu do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu snášet. Nejvyšší správní soud má za to, že popsaná újma, která by okamžitým výkonem rozhodnutí o odstranění stavby vznikla stěžovatelům, je nepoměrně větší než újma, která přiznáním odkladného účinku vznikne těmto jiným osobám.

[13] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývající podmínky stanovené v § 73 odst. 2 s. ř. s., podle níž přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem, a rovněž tuto podmínku má soud za splněnou. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014-25, když dospěl k závěru, že *„[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008-131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“.* Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Nejvyšší správní soud tím pouze odloží účinky zamítavého rozsudku krajského soudu, čímž se obnoví odkladný účinek, který žalobě stěžovatelů přiznal již krajský soud, a to do doby, než Nejvyšší správní soud rozhodne o podané kasační stížnosti (obdobně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2023, č. j. 5 As 32/2023-44). Po určitou dobu tedy bude daná stavba zachována, přičemž v případě neúspěchu kasační stížnosti budou obnoveny účinky rozsudku krajského soudu jakož i žalobou napadených rozhodnutí, které jsou pouze dočasně odloženy, a tedy stěžovatelé budou povinni stavbu odstranit a obnovit předcházející stav. Ze zjištěných skutečností neplyne, že by zachování stavby po takto omezenou dobu představovalo zásadní rozpor s důležitým veřejným zájmem, byť ho žalovaný i osoba zúčastněná na řízení I) spatřují ve stavební nekázni a nesouladu stavby s územním plánem, případně v tom, že stavba omezuje charakter oblasti, zeleň či má vliv na kvalitu prostředí. Podstatné je, že existence stavby je takto prodloužena pouze na omezenou dobu do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.

[14] Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, neboť se zřetelem k výše uvedenému dospěl k závěru, že v daném případě jsou podmínky § 73 odst. 2 ve spojení s § 107 s. ř. s. naplněny. Vzhledem k tomu, že žalobě stěžovatelů proti pravomocnému rozhodnutí žalovaného již byl odkladný účinek přiznán krajským soudem, postačí v tomto případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku

pokračování

krajského soudu, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje také odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalovaného.

[15] Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

[16] Pokud jde o uložení povinnosti zaplatit soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku (výrok II.), vycházel soud ze závěrů usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2024, č. j. 9 As 270/2023-21, publ. pod č. 4616/2024 Sb. NSS, zejm. bodu [23], podle něhož tato povinnost vzniká dnem právní moci rozhodnutí, jímž bylo o návrhu rozhodnuto a v němž byla navrhovateli uložena povinnost soudní poplatek zaplatit. Proto je soud ve správním soudnictví v usnesení o návrhu na přiznání odkladného účinku současně povinen výrokem uložit povinnost zaplatit poplatek za tento návrh, a to ve výši 1 000 Kč podle položky 20 sazebníku poplatků. Tento soudní poplatek je splatný do 3 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým byla povinnost poplatek zaplatit uložena (§ 7 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů). Povinnost k zaplacení soudního poplatku Nejvyšší správní soud adresuje každému ze stěžovatelů, neboť každý z nich vystupuje v řízení samostatně, a proto **je každý z nich povinen zaplatit soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku zvlášť** (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 As 74/2011-251, publ. pod č. 2410/2011 Sb. NSS).

[17] Soudní poplatek lze zaplatit:

- vylepením kolků na tomto tiskopisu nebo
- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703 – 46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: **1050412625**.
- ve shora uvedené věci je stanovena povinnost zaplatit soudní poplatek více účastníkům řízení; závazný specifický symbol pro každého z účastníků je pořadové číslo, pod nímž je uveden ve výčtu v hlavičce tohoto usnesení.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

Pokud úhradu soudního poplatku provádí **jiná osoba než povinná**, je nutno do zprávy pro příjemce na příkazu k úhradě uvést, za koho se úhrada provádí.

Nebudou-li soudní poplatky ve stanovené lhůtě zaplacený, bude přistoupeno k jejich vymáhání.

V Brně dne 27. června 2025

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu

